

Schriftelijke vragen (artikel 44 RvO) van CDA in verband met het ronselen van jongeren voor georganiseerde misdaad.

Datum vraag: 23-02-2026

Indiener: Cyril Weijers:

Aanleiding:

Onze fractie heeft kennisgenomen van het artikel van Trouw getiteld "Voor vier op de tien scholieren uit Groningen en Drenthe komt georganiseerde criminaliteit dichtbij", zie [deze link](#). Uit het artikel blijkt dat jongeren in Groningen en Drenthe via sociale media zoals Snapchat worden geronseld voor criminele klusjes, zoals het vervoeren of verhandelen van vapes en drugs in ruil voor geld. Ook blijkt dat georganiseerde criminaliteit voor hen steeds minder een ver-van-hun-bed-show is en dat jongeren, eenmaal betrokken, vaak door druk en dreiging niet meer durven te stoppen.

Dat brengt ons tot de volgende vragen:

1. Herkent het college de signalen uit het krantenbericht dat jongeren in aanraking komen met georganiseerde of ondermijnende criminaliteit? Zijn er binnen onze gemeente vergelijkbare signalen of cijfers beschikbaar?

Antwoord: Het college herkent de landelijke ontwikkeling dat jongeren steeds vaker worden benaderd voor betrokkenheid bij georganiseerde criminaliteit. Dit speelt inmiddels niet alleen in grote steden, maar manifesteert zich ook in kleinere gemeenten. Binnen onze eigen gemeente beschikken wij niet over kwantitatieve cijfers. Dit heeft er mede mee te maken dat ronselpraktijken vaak online plaatsvinden en zich grotendeels buiten het zicht van instanties afspelen. De politie geeft aan geen specifieke cijfers te hebben over deze vormen van ronselen.

2. Beschikt de gemeente over actuele gegevens over ronselpraktijken onder jongeren, bijvoorbeeld via sociale media? Hoe worden deze signalen gemonitord en met welke partners wordt informatie gedeeld?

Antwoord: Op dit moment ontvangt de gemeente slechts in beperkte mate signalen over ronselpraktijken onder jongeren. Signalen die wel binnenkomen, worden besproken binnen bestaande overlegstructuren:

- **Jeugd- en veiligheidsoverleg**, waarin onder meer participeren:
 - gemeente (Adviseur Openbare Orde en Veiligheid, procesregisseur Zorg & Veiligheid, handhaving, jongerenwerkers, gedragsdeskundige)
 - politie (jeugdagenten)
 - Inluzio (teamcoach en dorpscoach jeugd)
 - HALT (per kwartaal)
- **VIOS-aanpak (Veilig In en Om de School)** op middelbare scholen, met deelname van:
 - school
 - gemeente (Adviseur Openbare Orde en Veiligheid, jeugdconsulent)
 - politie
 - Inluzio (dorpscoach jeugd, schoolmaatschappelijk werker)
 - Leerplicht

Deze overlegstructuren bieden de mogelijkheid om signalen vroegtijdig te delen en gezamenlijk te duiden.

3. Welke concrete preventieve programma's of interventies worden in onze gemeente ingezet om jongeren weerbaar te maken tegen criminele uitbuiting? Hoe wordt de effectiviteit van deze aanpak geëvalueerd?

Antwoord:

Samenwerking met HALT

HALT verzorgt lessen op het primair, voortgezet en speciaal onderwijs, waaronder:

- *Snelle euro's hebben een prijs* (PO)
- *Kosten van snel geld verdienen* (VO)

Daarnaast komen thema's als online veiligheid en groepsdruk aan bod.

Ook wordt het Alertprogramma (#Leerlingalert) uitgevoerd. Dit omvat voorlichtingen aan jongeren, hun ouders en medewerkers van scholen met als doel kennis en bewustwording te vergroten over de aanwezigheid en risico's van (georganiseerde) criminaliteit waarbij jongeren betrokken kunnen raken en om inzicht te bieden in concrete handelingsalternatieven.

Gemeentelijke voorlichtingen

Ieder jaar organiseert het team Openbare Orde en Veiligheid voorlichtingen over digitale criminaliteit, ondermijning en ronselen. Hierbij wordt samengewerkt met handhaving, politie, jongerenwerk en bibliotheken.

In 2025 vonden tijdens de landelijke actiedag *Echt Niet Vandaag* pauze-take-overs plaats op middelbare scholen. Alle deelnemende partners spraken leerlingen aan over het thema *geldeuzels*, met als doel weerbaarheid te vergroten. Scholen hebben dit als waardevol ervaren.

VIOS-aanpak

De VIOS-werkwijze is inmiddels gestart op het Titus Brandsma College en wordt binnenkort uitgerold op het Rhedens in Dieren en hopelijk ook op Aeres Velp. Deze aanpak beoogt risicojongeren vroeg in beeld te brengen door de werelden van school, straat en thuis beter met elkaar te verbinden.

Evaluatie

De VIOS-aanpak bevindt zich in de opstartfase; hierdoor is het te vroeg om de effectiviteit te meten. De eerste periode richt zich op het inrichten van de samenwerking en werkprocessen.

De evaluatie zal straks gebaseerd zijn op drie pijlers:

1. **Cijfers** – o.a. incidentmeldingen, verzuim, schorsingen, politie- of HALT-meldingen. Hierbij wordt een nulmeting gebruikt om ontwikkeling inzichtelijk te maken.
 2. **Ervaringen** – o.a. vragenlijsten onder leerlingen, ouders en personeel over veiligheidsgevoel en handelingssnelheid.
 3. **Samenwerking** – procesindicatoren zoals tijdigheid van signalering, onderlinge afstemming en opvolging van afspraken.
4. Hoe is de samenwerking vormgegeven tussen gemeente, politie, Openbaar Ministerie, scholen en jongerenwerk bij het signaleren en tegengaan van ronselpraktijken? Acht het college deze samenwerking toereikend?

Antwoord: De samenwerking tussen gemeente, politie, onderwijsinstellingen en jongerenwerk is de afgelopen periode verder versterkt, onder meer door de invoering van de VIOS-aanpak. Deze structuur zorgt voor korte lijnen en snelle onderlinge afstemming. Het Openbaar Ministerie wordt betrokken waar dit noodzakelijk is. Het college acht de huidige samenwerking functioneel en toereikend, maar blijft inzetten op verdere verbetering en professionalisering.

5. Ziet het college aanleiding om, mede naar aanleiding van de landelijke discussie, aanvullende maatregelen te treffen binnen onze gemeente om jeugdige betrokkenheid bij ondermijnende criminaliteit te voorkomen?

Antwoord: Met de start van de VIOS-aanpak in 2025 heeft de gemeente een belangrijke stap gezet om jongeren die risico lopen vroegtijdig in beeld te krijgen. Binnen deze aanpak wordt per casus gezamenlijk met de jongere en diens netwerk gekeken welke ondersteuning nodig is.

De komende periode zal worden gebruikt om de aanpak te monitoren en te evalueren. Op basis daarvan kan worden bepaald of aanvullende maatregelen wenselijk of noodzakelijk zijn. Mocht de landelijke ontwikkeling hier extra aanleiding toe geven, dan zal het college dit uiteraard betrekken bij de beleidsvorming.